

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2011. július 12.)

Észtország 2011. évi nemzeti reformprogramjáról és az Észtország 2011–2015 közötti időszakra vonatkozó stabilitási programjáról szóló tanácsi véleményről

(2011/C 213/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta a Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a foglalkoztatást és növekedést célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia a gazdaságpolitikák fokozott összehangolása révén azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken fellépésre van szükség annak érdekében, hogy Európa növelhesse a fenntartható növekedés és a versenyképesség területén rejlő lehetőségeit.
- (2) A Tanács 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot ⁽²⁾, amelyek együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.
- (3) A Bizottság 2011. január 12-én elfogadta az első éves növekedési jelentést, amely az Európa 2020 stratégiára

épülve az Unióban követett gazdasági kormányzás új ciklusának kezdetét jelenti, és elindítja az előzetes és integrált gazdaságpolitikai koordináció első európai szemeszterét.

- (4) Az Európai Tanács 2011. március 25-én (a Tanács 2011. február 15-i és március 7-i következtetéseivel összhangban és a Bizottság éves növekedési jelentésének fényében) jóváhagyta a költségvetési konszolidáció és a strukturális reformok prioritásait. Hangsúlyozta, hogy elsőbbséget élvez majd a költségvetések megszilárdítása, a költségvetési fenntarthatóság helyreállítása és a munkanélküliség munkaerő-piaci reformokkal való csökkentése, valamint az, hogy az Unió újabb erőfeszítéseket tegyen a növekedés felgyorsítása érdekében. Felszólította a tagállamokat, hogy ezeket a prioritásokat konkrét intézkedések formájában építsék majd be stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba.
- (5) Az Európai Tanács 2011. március 25-én arra is felkérte az Euró Plusz Paktumban részt vevő tagállamokat, hogy vállalásaikat kellő időben nyújtsák be ahhoz, hogy azokat stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba beépíthessék.
- (6) Észtország 2011. április 29-én benyújtotta a 2011–2015 közötti időszakra vonatkozó, 2011. évi stabilitási programját, valamint 2011. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (7) Észtországot különösen keményen sújtotta a globális pénzügyi válság, ami felerősítette a hazai ingatlanpiac és a fogyasztás élénkülésének megtorpanása által kiváltott hatást. A GDP kumulatív vesztesége 2008–2009-ben elérte a 19 %-ot és a munkanélküliségi ráta 2010-re majdnem négyszeresére, 16,8 %-ra emelkedett. A gazdaságnak azonban sikerült gyorsan erőre kapnia és a következő években a reál-GDP növekedésének gyorsulása várható. Az élénkülést főként az export irányítja, de a hazai kereslet is újra erősödni kezdett, főleg a jelentős beruházási tevékenység miatt. A javuló növekedési kilátások pozitív lökést adtak a munkaerőpiacnak. A foglalkoztatási ráta az utóbbi időben jelentősen emelkedett, bár a tartós munkanélküliség továbbra is magas. Miközben az infláció a múlt évihez képest felgyorsult, a globális nyersanyagárak alakulásával párhuzamosan várhatóan mérséklődni fog.
- (8) Az 1466/97/EK rendeletnek megfelelően a stabilitási program értékelése alapján a Tanács véleménye szerint a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A stabilitási program

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A 2011. évre érvényben tartotta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2011. május 19-i 2011/308/EU tanácsi határozat (HL L 138., 2011.5.26., 56. o.).

középtávú költségvetési stratégiája szerint a strukturális egyenlegben meghatározott középtávú célkitűzést 2013-ig el kell érni és a stabilitási program-időszak végéig fenn kell tartani, a cél a strukturális többlet megvalósítása 2013-ban, majd azt követően. Az előrejelzés szerint az államháztartás általános költségvetési egyenlege 2013-ra többletet ér el, míg rövid távon az államháztartási hiány várhatóan némileg romlik a szén-dioxid-kibocsátási egységekhez kapcsolódó környezetvédelmi beruházások egyszeri hatása következtében. A stabilitási programban levő költségvetési kiigazítás az állami fogyasztási kiadások növekedésének visszafogásán alapul. A stabilitási program ad némi tájékoztatást a célul kitűzött egyenleg eléréséhez tervezett intézkedésekről, és mivel a költségvetési célokat korábban mindig betartották, kevés a kockázata annak, hogy a következő években nem így lesz. A tervezett reformok célja mindenképp a hatékonyság javítása számos területen, így az oktatás és az aktív munkaerő-piaci intézkedések terén. Ezért úgy tűnik, hogy a költségvetési célokkal összefüggő kockázatok nagyjából kiegyensúlyozottak. Mindazonáltal a következő költségvetések kidolgozásakor fontos lesz az állami kiadások hatékonyságának további javítását célzó intézkedések részletezése, így alátámasztva a stabilitási program végrehajtását.

- (9) A tartós munkanélküliség továbbra is magas, és az egyes régiókra erősen eltérő és változatlan munkanélküliségi ráta jellemző. Annak ellenére, hogy 2009 óta jelentős növekedés következett be, az aktív munkaerő-piaci intézkedések finanszírozása továbbra is az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és ennek következtében csekély az aktív támogatásban részesülő munkanélküliek aránya. Az észt munkaerőpiac viszonylag rugalmas, amit az a döntés is erősít, hogy 2013-ig elhalasztották a munkanélküli-biztosításon alapuló ellátás körének növelését a munkajogi törvénycsomag keretében. A rugalmasság ellenére Észtországban viszonylag magas a munka adóterhe, ami hátrányosan befolyásolhatja a munkaerő-kínálatot és -keresletet. Ez a probléma különösen égető, tekintettel a fiatalok és az alacsony képzettségűek csoportjára jellemző magas munkanélküliségi rátára, akik így ki vannak téve az elszegényedés veszélyének. A társadalombiztosítási járulékok csökkentésére irányuló tervezett reformok megfelelő problémákat kezelnek, de ezeknek a költségvetési pozíció erősítésével egyidejűleg kell megvalósulniuk. Az egyéb juttatások célirányultságának erősítéséhez szigorúbban kell vizsgálni a rászorultságot, ezáltal javítható a hatékonyság.
- (10) Észtország erőforrás-intenzitása a legmagasabbak között van az EU-ban. Ez részben az energiaintenzív ágazatokra és vállalkozásokra koncentrálódó termelési struktúra következménye. Egy másik meghatározó tényező az ágazati szinten alacsony energiahatékonyság. Észtország nemzeti reformprogramjában 2016-ra 9 %-os energiamegtakarítást tűz ki célul az előrejelzéshez képest (2020-ig 16 % a nemzeti reformprogram szerint). Emellett keveset lehet tudni arról, hogy mikor és hogyan kerülnek végrehajtásra ezek az intézkedések és milyen eredmények várhatók. Így az energiahatékonyság javítása terén még van tennivaló. A növekvő energiahatékonyságnak valószínűleg pozitív hatása lesz a környezetre és

az energiaellátás biztonságára, továbbá csökkenti az inflációs nyomást és javítja a költségek versenyképességét.

- (11) A felsőoktatásban részt vevők nagy aránya ellenére az oktatási rendszer minden szintre kiterjedő további reformja segíthet a készségbeli hiányosságok kezelésében, az iskolák és a felsőoktatási intézmények számának csökkentésében, valamint a szakképzésre helyezett hangsúly hiányának megszüntetésében, aminek következtében jelentős mértékű a szakképzettség nélküliek aránya. Tekintettel a jelenlegi demográfiai trendre, a humán tőke minőségének javítása fontos ahhoz, hogy középtávon erősíteni lehessen a potenciális növekedést. Mindezekelőtt annak biztosítása, hogy a felsőoktatás a gazdasági szempontból kulcsfontosságú területekre (például mérnökképzés) irányuljon, hozzájárulhat az exportképes ágazatok felé történő, jelenleg zajló elmozduláshoz. Az oktatási reform végrehajtása segítheti az állami szektor hatékonyságának javítását is, mivel az oktatás irányításának jelenlegi rendszere helyi szinten túlságosan szétaprózott, ami kevésbé hatékony támogatásokhoz és a szolgáltatások alacsony színvonalához vezet.
- (12) Észtország számos kötelezettséget vállalt az Euró Plusz Paktum keretében. Ezek közé tartoznak az államháztartás fenntarthatóságára, a foglalkoztatásra és a versenyképességre irányuló intézkedések. A költségvetési oldalon a Paktum szerinti vállalások az alábbiak: 2013-ig költségvetési egyensúly, majd 2014-ben többlet elérése; az állami szektor költségvetési egyensúlyának biztosítására vonatkozó követelmény belefoglalása az állami költségvetésről szóló alaptörvénybe; valamint a speciális nyugdíj-rendszerek reformját szolgáló első lépések megtétele. A foglalkoztatás előmozdítása érdekében adószétönzőket irányoztak elő. A versenyképesség terén az intézkedések az innovációra, a felsőoktatásra és a közszolgáltatások reformjára összpontosulnak. A Paktum kötelezettségvállalásai tükrözik a nemzeti reformprogramban bemutatott ütemtervet. A Paktumban megállapított célkitűzésekhez hozzájárulnának a munkaerő-piaci politikák erősítését szolgáló további intézkedések, valamint az erőforrás-hatékonyság és az energiapiaci problémáinak kezelése. Az Euró Plusz Paktum kötelezettségvállalásait értékelték és figyelembe vették az ajánlásokban.
- (13) A Bizottság értékelt a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az Euró Plusz Paktum keretében tett vállalásokat. Figyelembe vette nemcsak a programok Észtország fenntartható költségvetési és társadalmi-gazdasági politikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy a jövőbeli nemzeti döntéseknél az uniós szempontok beépítésével kell megerősíteni az Unió átfogó gazdasági kormányzását. Megállapítja, hogy miközben a célul kitűzött költségvetési egyenleg elérését szolgáló intézkedéseket a következő költségvetésekben részletezni kell, az észt hatóságok eddigi jó eredményei csökkentik a költségvetési célok be nem tartásának kockázatát. További lépésekre van szükség a munkaerő-piaci intézkedések erősítéséhez és a munkavállalásra való jobb ösztönzéshez, nagyléptékű oktatási reform révén a humán tőke fejlesztéséhez, valamint az erőforrás-hatékonyság és az energiapiaci problémáinak kezeléséhez.

(14) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Észtország 2011. évi stabilitási programját, és arról alkotott véleményét ⁽¹⁾ az alábbi ajánlás, és különösen annak (1) pontja tükrözi. Figyelembe véve az Európai Tanács 2011. március 25-i következtetéseit, a Tanács megvizsgálta Észtország nemzeti reformprogramját,

AJÁNLIJA, HOGY Észtország a 2011–2012-es időszakon belül tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Legkésőbb 2013-ig érjen el strukturális többletet, miközben 2012-ben a hiányt a GDP legfeljebb 2,1 %-ára korlátozza, szigorúan ellenőrizve a kiadásokat és erősítve az állami kiadások hatékonyságát.
2. Tegyen lépéseket a munkaerő iránti kereslet erősítése és a szegénység veszélyének csökkentése érdekében az adó- és társadalombiztosítási terhek költségvetési szempontból semleges csökkentésével, valamint az aktív munkaerő-piaci politikák hatékonyságának javításával, ideértve a fiatalokat és a tartósan munkanélkülieket célzó intézkedéseket is, különösen azokon a területeken, ahol kirívó a munkanélküliség.

3. Biztosítsa az épületekre és közlekedésre irányuló, tervezett ösztönzők végrehajtását az energiaintenzitás csökkentése és a gazdaság energiahatékonyságának javítása érdekében, többek között a piac jobb működésének biztosításával.

4. Az oktatási rendszer reformjának végrehajtása során kezelje kiemelten az iskolára felkészítő intézmények elérhetőségét javító intézkedéseket, valamint javítsa a szakképzés minőségét és elérhetőségét. Az oktatást igazítsa jobban a munkaerőpiac igényeihez és teremtsen lehetőséget az alacsony képzettségű munkavállalóknak az egész életen át tartó tanulásban való részvételre.

Kelt Brüsszelben, 2011. július 12-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően.